

# Handbok för förskolan, skolan och gymnasiet

- anmälan till socialtjänst och polis



Ulricehamns kommun

**Sektor lärande**

**Stefan Hellberg**

**Koordinator**

# Innehåll

1	Inledning .....	4
2	Orosanmälan till Socialtjänst .....	4
2.1	Vem anmäler? .....	4
2.2	Hur görs anmälan? .....	5
2.3	Vad ska anmälas?.....	6
2.4	Blankett för anmälan till socialtjänsten.....	7
2.5	Vad händer när socialtjänsten har fått en anmälan? .....	7
2.6	Uppgifter till en pågående utredning.....	8
2.7	Kontakt med Socialtjänsten .....	8
2.8	Skolans ansvar .....	8
2.8.1	Skolans stöd vid anmälan till socialtjänst.....	8
3	Anmälan till Polisen .....	9
3.1	Polisanmälan och brott.....	10
3.1.1	Hur anmäler man? .....	10
3.1.2	Vad ska anmälan innehålla? .....	10
3.1.3	Vem anmäler?.....	10
3.1.4	Olika typer av brott .....	11
3.1.5	Övriga brott och övrigt om brott .....	12
3.2	Skolans ansvar .....	13
3.2.1	Skolans stöd vid brott .....	14
4	Övrigt.....	14
4.1	Barnrättsperspektivet .....	14
4.2	Frågor om innehållet i denna handbok .....	14

# 1 Inledning

Det finns inga nationella föreskrifter som anger om, hur eller när polisen ska kopplas in när brott begås. Anmälan till socialtjänsten regleras endast via anmälningsplikten enligt 14 kap 1§ socialtjänstlagen. Rutinerna i föreliggande handbok ska ge samsyn om vad som motiverar en anmälan till socialtjänst eller till polis så att oro om missförhållanden eller brott behandlas likvärdigt i alla förskolor, skolor och gymnasiet. Dessa rutiner har barnets bästa i fokus. Det är viktigt med ett snabbt och konsekvent agerande från förskolans, grundskolans, gymnasieskolans, socialtjänstens och polisens sida för det enskilda barnets säkerhet i krissituationer eller om en misstanke om att ett barn far illa finns. Rutinerna handlar om oro, brott eller sådant som kan leda till en anmälan till socialtjänst eller polis. Rutinerna ersätter inte förskolans, grundskolans eller gymnasieskolans ordningsregler eller andra handlingsplaner gällande kränkande behandling, hot och våld.

I ovan stycke omnämns alla parter som berörs av omnämnda rutiner i denna metodhandbok. I resterande del av föreliggande metodhandbok kommer både förskolan, grundskolan och gymnasieskolan att omnämnas som skolan och alla tre parter kommer att vara inkluderade i begreppet skolan.

## 2 Orosanmälan till Socialtjänst

Samtliga anställda inom myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialtjänsten behöver ingripa till ett barns skydd. Anmälningsplikten gäller alltid. Även om det inte går att veta på förhand om socialtjänsten behöver ingripa - det räcker att det finns oro. Efter anmälan är det socialtjänstens sak att avgöra om en utredning ska inledas. Skyldigheten innebär också att man är skyldig att lämna alla uppgifter som socialtjänsten begär och som kan vara av betydelse för utredningen. När skolan gjort en anmälan till polisen om brottslig handling, där gärningsmannen antas vara under 18 år, ska polisen lämna en skriftlig underrättelse till socialtjänsten. Skolans skyldighet att anmäla till socialtjänsten förändras inte av att anmälan gjorts till polisen.

### 2.1 Vem anmäler?

Den som känner oro och misstänker att ett barn far illa är skyldig att göra en anmälan till socialtjänsten<sup>1</sup>. Anmälningsskyldigheten är personlig. Det innebär att den som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa har ett personligt ansvar för att anmälan görs. Anmälan ska göras redan vid misstanke och ska göras även om en annan myndighet redan har anmält, eller om utredning redan har inletts<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> Socialtjänstlagen (SoL 14 kap. 1§).

<sup>2</sup> För mer information om anmälan och anmälningsskyldigheten se [Anmäla oro för barn – Stöd för anmälningsskyldiga och andra anmälare \(socialstyrelsen.se\)](https://www.socialstyrelsen.se/om-oss/om-socialtjansten/ansvar-och-anmalningsskyldighet)

Vissa skolor har en upprättad rutin att själva anmälan görs av rektor eller skolкурator, men glöm inte bort det personliga ansvaret enligt ovan.

## 2.2 Hur görs anmälan?

Det är möjligt att konsultera ett ärende aidentifierat med IFO barn och ungas mottagning innan skriftlig anmälan görs eller vårdnadshavare kontaktas<sup>3</sup>. Då kan socialtjänst tillsammans med anmälaren bedöma vilket tillvägagångssätt som är lämpligt utifrån vad oron består av.

**Obs!** Man ska inte informera vårdnadshavare eller annan person i barnets/elevens omgivning om oron gäller misshandel eller sexuella övergrepp i hemmet<sup>4</sup>.

En anmälan ska alltid vara skriftlig. I en akut situation kan det vara nödvändigt att göra en anmälan per telefon. En sådan muntlig anmälan ska sedan bekräftas skriftligt.

- Ett första steg för att hjälpa familjen vid oro är att lyfta oron med föräldrarna och tipsa om familjelinjen/råd och stödsamtal, eller annan myndighet som kan erbjuda stöd, beroende på vad oron handlar om.
- Om oron kvarstår men inte är så allvarlig är det önskvärt att i ett tidigt skede bjuda in föräldrar och socialtjänst till bekymringsmöte. På ett sådant möte lyfts oron och socialtjänsten informerar om möjligheten att få råd och stöd via socialtjänsten och IFO:s öppenvård samt ansöka om stöd. Ingen orosanmälan behöver lämnas om föräldrarna istället ansöker.
- Vid större oro är det önskvärt att, om möjligt, bjuda in föräldrar och socialtjänst till anmälningsmöte. På ett sådant möte lyfts oron och en skriftlig anmälan lämnas på sittande möte. Om barnet/den unge ska vara med på dessa möten avgörs av barnets ålder och mognad och vad oron handlar om. För alla former av möten eller konsultation är det IFO:s barn och ungas mottagning som kontaktas.
- En anmälan till socialtjänsten kan vårdnadshavare få möjlighet att läsa innantill i, så tänk på vad och hur du skriver, samt ha alltid det hedersrelaterade perspektivet med dig när du skriver. Detta gäller oavsett vilka kulturer och nationaliteter som kan vara inblandade. Även bland svenskar och i den svenska kulturen finns hedersrelaterad problematik.

---

<sup>3</sup> På hemsidan, [Familj, barn och unga – Ulricehamns kommun](#) finns mer information och en blankett som kan användas som stöd för att lämna in skriftlig orosanmälan. Tänk på att skicka en orosanmälan per barn, även inom samma familj, och undvik att skriva andra barns personuppgifter i orosanmälan.

<sup>4</sup> Om oron gäller annat än våld och sexuella övergrepp: Oro som anmäls till socialtjänsten ska lyftas med vårdnadshavare och med barnet/den unge beroende på ålder och mognad.

## 2.3 Vad ska anmälas?

Nedan räknas ett antal områden upp som ska anmälas till socialtjänsten, och det räcker att du som anmälare känner en oro för att något barn utsätts för något av nedan omnämnda områden.

- Fysiskt våld innebär att barnet av någon annan orsakas kroppsskada, sjukdom eller smärta.
- Psykiskt våld betyder att barnet systematiskt utsätts för nedvärderande omdömen, nedbrytande behandling eller avsiktligt känslomässigt lidande. Även en enstaka allvarlig företeelse kan innebära att ett barn riskerar fara illa.
- Sexuella övergrepp innefattar alla former av sexuella handlingar som påtvingas ett barn.
- Kränkning innebär att barnets psykiska hälsa skadas eller äventyras genom att någon i ord och handling behandlar barnet på ett nedlåtande sätt eller angriper barnets personlighet.
- Fysisk försummelse innebär att barnets vårdnadshavare skadar eller äventyrar ett barns fysiska hälsa eller utveckling genom att inte ge barnet god omsorg.
- Psykisk försummelse är när barnets psykiska hälsa skadas eller äventyras genom att barnets grundläggande behov av t.ex. uppmärksamhet, tillhörighet, fostran, vägledning, stimulans och utveckling inte tillgodoses<sup>5</sup>.



1. *Dokumentera oro:* Om en lärare, rektor eller annan personal på förskolan, grundskolan, gymnasiet eller kultur- och fritidsverksamheten har oro för ett barn, bör de dokumentera sin oro. Det kan vara i form av anteckningar eller liknande som skolan tillhandahåller för att rapportera oro. I Ulricehamns kommun ska alla insatser inom elevhälsan dokumenteras i journalsystemet PMO.
2. *Samla information:* Skolan bör försöka samla så mycket information som möjligt för att kunna göra en rättvis bedömning om oron är befogad och om tillräckligt med underlag finns för att kunna göra en anmälan. Det kan vara foton, videor eller annan dokumentation som visar hur barnet far illa.
3. *Kontakta socialtjänsten:* Skolan kan kontakta socialtjänsten antingen via telefon, mejl eller via brev samt personligen via IFO:s reception om ärendet behöver komma in skyndsamt. För att hitta kontaktinformation sök efter socialtjänsten via Ulricehamns kommuns hemsida, [www.ulricehamn.se](http://www.ulricehamn.se) eller se nedan under avsnitt Kontakt med socialtjänsten.

<sup>5</sup> Socialstyrelsen (2022) *Anmäla oro för barn - Stöd för anmälningsskyldiga och andra anmälare*

4. *Beskriv oro och misstanke:* När skolan har kommit i kontakt med socialtjänsten, bör de beskriva sin oro och misstanke så tydligt som möjligt. Förklara vad de har sett eller hört som gör att de känner oro för barnet eller ungdomen.
5. *Ge information om barnet:* Skolan bör ge så mycket information som möjligt om barnet eller ungdomen, inklusive namn, personnummer, ålder, adress och kontaktinformation för föräldrarna eller vårdnadshavarna.
6. *Svara på frågor:* Socialtjänsten kommer sannolikt att ställa frågor om skolans oro och misstankar. Skolan bör försöka att svara på frågorna så ärligt och utförligt som möjligt för att hjälpa dem att förstå situationen. Viktigt är att inte lämna någon annan information till socialtjänsten än det man kan stå för inför familjen.
7. *Följ upp:* Skolan bör följa upp med socialtjänsten för att se hur ärendet utvecklas och om ytterligare åtgärder har vidtagits för att skydda barnet eller ungdomen. Anmälningsskyldiga personer har rätt att få veta om utredning inleds eller inte eller om utredning redan pågår.
8. *Pågående utredning:* Se vidare information på nästkommande sida under rubriken: Uppgifter till en pågående utredning.

*Det är viktigt att skolan har en rutin för att hantera oro och att skolan samarbetar med socialtjänsten för att skydda barnen på bästa sätt.*

## 2.4 Blankett för anmälan till socialtjänsten

Blankett för orosanmälan till socialtjänsten finns på hemsidan, [www.ulricehamn.se](http://www.ulricehamn.se): Fliken [Familj, barn och unga – Ulricehamns kommun](#)

## 2.5 Vad händer när socialtjänsten har fått en anmälan?

Socialtjänsten bekräftar att anmälan tagits emot och av vem. Därefter hindrar sekretess att anmälaren får uppgifter om barnet eller föräldrarnas personliga förhållanden. Socialtjänsten kan dock lämna ut uppgifter om den enskilde och vårdnadshavarna samtycker till detta. Socialtjänsten ska senast inom 14 dagar besluta om anmälan föranleder en utredning eller ej. Detta kallas förhandsbedömning. I detta skede kan utredaren kontakta anmälaren för muntlig, kompletterande information. Anmälaren kan kallas till möte med vårdnadshavare och socialtjänst.



## 2.6 Uppgifter till en pågående utredning

Om socialtjänsten beslutar att inleda utredning är det rimligt att skolan och anmälaren är fortsatta uppgiftslämnare, muntligen eller skriftligen. Om utredning har inletts har även socialtjänsten möjlighet att begära in uppgifter. Detta sker genom utlåtande eller referenssamtal med den eller dem som har bäst kännedom om barnet och kan besvara de frågor socialtjänsten har. En anmälningsskyldig person som vet att det pågår en utredning hos socialtjänsten är skyldig att berätta om sådant som kan vara av betydelse för utredningen. Att en utredning inletts begränsar alltså inte anmälningsskyldigheten. Framkommer ny information som kan komplettera tidigare anmälan så ska detta göras skriftligen.

## 2.7 Kontakt med Socialtjänsten

IFO växel: 0321-595600

Barn och ungas mottagning:

0321-59 66 54, [bou.mottagningen@ulricehamn.se](mailto:bou.mottagningen@ulricehamn.se)

Öppet varje vardag 8-10 och 14-16 (fredagar till 15).

Sociala jouren: 122 (efter kontorstid).

## 2.8 Skolans ansvar

### 2.8.1 Skolans stöd vid anmälan till socialtjänst

#### Elevperspektivet



En elev som blir föremål för en utredning eller annan insats via socialtjänsten har sannolikt en mängd frågor som kan behöva besvaras. Dessa frågor behöver besvaras för att en elev ska förstå varför skolan har gjort en orosanmälan, information om att detta alltid görs rutinmässigt, information om att det inte är elevens ansvar om grunden till oron finns i hemförhållanden eller information om att skolan inte gör en orosanmälan för att skolan inte tycker om eller inte vill ha eleven på skolan. Ibland kan skolans anmälan grunda sig i att eleven har ett beteende eller utför handlingar som inte är accepterade av skolan eller samhället och av den anledningen måste skolan anmäla beteendet eller händelsen till socialtjänsten.

Informationen till eleven ges fördelaktigt av skolkuratorn.

#### Vårdnadshavarperspektivet

Skolan har även alltid ett stort ansvar att ha en god samverkan med socialtjänst och gott samarbete med hemmet och vårdnadshavarna.



## Anställdas perspektiv

Förebyggande utbildningar, samtal om rutiner, förhållningssätt med mera.

## Efter anmälan

Skolledningen bör följa upp processen med personalen, gå igenom och analysera de steg som tagits i processen och hur de olika stegen hanterades. Våga identifiera brister, för att förbättra och att bli bättre vid ett framtida tillfälle.

# 3 Anmälan till Polisen

Idag finns det inga särskilda regler för brott som begås i skolan i den svenska lagstiftningen. Därför har polisen att iaktta samma regler oavsett var brottet sker. Om polisen får kännedom om en händelse, oavsett på vilket sätt, och händelsen kan antas utgöra ett brott är polisen skyldig att upprätta en anmälan. Anmälan ligger sedan till grund för om en förundersökning eller utredning enligt lagen om unga lagöverträdare (LUL 1964:167) ska inledas.

Rättsväsendet, socialtjänsten och skolan har ett gemensamt uppdrag att förhindra och motverka brott. Det är viktigt att samhället konsekvent verkar för de grundläggande värden som skyddas av de straffrättsliga reglerna.

När det kommit till skolans kännedom att en elev blivit utsatt för ett brott eller utsatt någon annan för brott på skoltid<sup>6</sup> bör skolan skyndsamt ta kontakt med elevens vårdnadshavare och berätta om det inträffade. Skolan och vårdnadshavare bör ha en dialog om vem som ska göra polisanmälan. När brottet kommer till polisens kännedom upprättas en anmälan. Oavsett vem som gör anmälan kommer den drabbade/offret att stå som målsägande.

Anmälan om brott görs till polisen genom telefonsamtal, skrivelse, internet, besök på polishuset eller genom polisman på plats.

Tre huvudregler:

- Brottsliga handlingar ska aldrig accepteras.
- Skolan ska polisanmäla brott som sker under skoldagen eller i nära anslutning till skoldagen.
- Skyldigheten att polisanmäla ett brott gäller även när gärningspersonerna inte fyllt 15 år. Barn under 12 år bör endast polisanmälas vid grövre brott<sup>7</sup>.

Telefonnummer till Polisen 114 14 och i akuta situationer 112.

Information bör även ges till både kommunpoliserna och kommunens säkerhetssamordnare. Om inte skolledningen har kontaktuppgifter till kommunpoliserna i Ulricehamn söks de via 11414 och kommunens säkerhetssamordnare söks via kommunens växel, 0321-59 50 00.

---

<sup>6</sup> Inom "skoltid" räknas även tiden och sträckan mellan hemmet och skolan både innan och efter en skoldag.

<sup>7</sup> Vid osäkerhet, konsultera alltid med polis

## 3.1 Polisanmälan och brott

### 3.1.1 Hur anmäler man?

En polisanmälan kan göras via e-post på [www.polisen.se](http://www.polisen.se) eller via telefon på nummer 114 14. Det är viktigt att en anmälan sker skyndsamt, helst samma dag som brottet har begåtts, eller kommit till skolans kännedom. Vid brott mot person bör polis kallas till plats.



### 3.1.2 Vad ska anmälan innehålla?

En anmälan ska innehålla en kort redogörelse för det inträffade, men inget ställningstagande. Skolan ska inte utreda händelsen i polisiär mening; skolan ska endast dokumentera skador. Se till att få med namnuppgifter i anmälan. Brottanmälan är ett känsloladdat ord med en negativ innebörd för de flesta. Däremot består en anmälan om brott egentligen inte av något annat än de uppgifter som ligger till grund för polisens bedömning om misstanke om brott och om en utredning ska inledas. Det är en skriftlig dokumentation av rapporterade sakförhållanden.

### 3.1.3 Vem anmäler?

#### Elev begår brott

När den brottsliga handlingen utförts av elev/elever ska rektor göra anmälan. Huvudregel är att skolan ska anmäla händelsen<sup>8</sup>. Detta gäller även då målsägaren själv inte vill eller vågar anmäla händelsen. De brott som finns i strafflagen är brott också om de begås av personer som är under 15 år, trots att de inte går till domstol och inget straff döms ut. Socialtjänsten har ansvar för samhällets åtgärder när en icke straffmyndig person begått ett brott. Det hindrar dock inte polisen från att göra brottsutredningar om det finns särskilda skäl för detta. Att gärningsmannen inte fyllt 15 år är alltså inget skäl för att skolan ska avstå från att göra en polisanmälan. Av förebyggande skäl kan det vara viktigt att polisanmäla även en gärningsman som inte fyllt 15 år. Polisanmälan av yngre elever, i varje fall under 12 år, medför som regel endast att polisen – utan egen utredning – vidarebefordrar anmälan till socialtjänsten. Rektor kan besluta om att endast göra en anmälan till socialtjänsten istället

<sup>8</sup> I tidigare avsnitt redogör föreliggande rapport om att skolan och vårdnadshavarna bör ha en dialog om vem som ska göra polisanmälan och detta är alltid önskvärt. Huvudregeln är däremot att skolan ska anmäla händelsen eftersom ansvaret över vad som händer inom skolans område alltid ligger på skolan.

för en polisanmälan när personen är under 12 år. Observera att polisens anmälan till socialtjänsten inte ersätter skolans skyldighet att göra anmälan till socialtjänsten.

### **Skolpersonal begår brott**

Om en brottslig handling utförts av någon i personalen är det inte rektor utan skolchef för förskola/grundskola som ska polisanmäla eventuella brottsmisstankar.

### **Övriga**

Brott kan naturligtvis begås av betydligt fler än elever och personal, exempelvis vårdnadshavare eller andra som besöker skolan. Då brott begås av andra utöver elever eller skolpersonal är det rektor som polisanmäler eventuella brottsmisstankar.

### **3.1.4 Olika typer av brott**

Med brottsliga handlingar avses här i första hand stölder, skadegörelse, våld, hot, hets mot folkgrupp, narkotikainnehav, langning och vapeninnehav. Inom ramen för begreppen hot och våld finns kränkningar som innebär betydande risk för fysisk eller psykisk skada. Från brottsbalken har följande förklaringar hämtats:

#### **Misshandel**

kan föreligga då någon uppsåtligen tillfogar en annan personskada eller smärta, eller försätter någon i vanmakt (Brottsbalken 3:5).

#### **Grov misshandel**

föreligger då misshandeln är svår eller livsfarlig eller särskilt hänsynslös. Likaså kan misshandeln betecknas som grov om flera personer slår och eller sparkar på en liggande eller försvarslös person (Brottsbalken 3:6).

#### **Olaga hot**

kan föreligga då någon uppsåtligen med tillhygge eller ord framkallar allvarlig fruktan för personlig säkerhet eller egendom (Brottsbalken 4:5).

Ofredande kan bestå av knuffar, fasthållande, att kasta föremål mot någon eller dylikt. Likaså skrik, tillmälen eller åtbörder som allvarligt kränker en annan person (Brottsbalken 4:7).

#### **Sexuellt ofredande**

är då någon sexuellt berör ett barn under 15 år eller förmår barnet att göra eller medverka i någon sexuell handling. Det är också om någon blottar sig, eller genom ord eller handlande kränker någons sexuella integritet (Brottsbalken 6:10). Samma regler gäller om ovan sker via Internet.

#### **Stöld**

består av att någon med uppsåt och utan lov tar vad som tillhör någon annan för att själv tillägna sig det (Brottsbalken 8:1). Snatteri är en enklare form av stöld till ett mindre värde (Brottsbalken 8:2).

#### **Rån**

och andra tillgreppsbrott kan föreligga om någon begår stöld med hjälp av misshandel eller hot (Brottsbalken 8:5).

### **Skadegörelse**

är då någon förstör eller skadar egendom (Brottsbalken 12:1).

### **Mordbrand**

är om någon anlägger brand, som innebär fara för annans liv eller hälsa eller för omfattande förstörelse av annans egendom (Brottsbalken 13:1).

### **Förtal**

kan man göra sig skyldig till genom att utpeka någon som brottslig eller klandervärd i sitt handlingssätt (Brottsbalken 5:1).

### **Övergrepp i rättssak**

begår den som med våld eller med hot om våld hotar någon för att denne gjort en anmälan, avlagt vittnesmål eller lämnat uppgifter vid förhör, eller försöker hindra någon från detta (Brottsbalken 17:10).

### **Narkotikabrott**

begår den som olovligen överlåter narkotika, framställer narkotika avsett för missbruk, förvärvar narkotika i överlåtelssyfte, anskaffar, förpackar, transporterar, förvarar eller tar annan sådan befattning med narkotika som inte är avsedd för eget bruk, bjuder ut narkotika till försäljning, förvarar eller befordrar vederlag för narkotika eller har, brukar eller tar annan befattning med narkotika. (Narkotikastrafflagen 1968:64)

### **Vapenbrott**

enligt 1 § lagen (1988:254) om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål är det förbjudet att inneha knivar, andra stick- och skärvapen och andra föremål som är ägnade att användas som vapen vid brott mot liv eller hälsa inom skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs. I 5 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) finns motsvarande förbud vad gäller att medföra skjutvapen. Om det upptäcks att en elev har med sig ett föremål i strid mot dessa förbud kan skolpersonalen vända sig till polisen, som kan ta det i beslag.

## **3.1.5 Övriga brott och övrigt om brott**

### **Väpnat våld i skolan**

Det är ovanligt med väpnat våld i skolan. Kris- och beredskapsplaner ska dock vara uppdaterade utifrån skolverkets stödmaterial. Läs mer om väpnat våld på skolverket.se

### **Våldsbejakande extremism**

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning, och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Att förebygga och att tidigt upptäcka tendenser till våldsbejakande extremism har blivit allt viktigare och samverkan mellan skola, socialtjänst, fritid och polis är betydelsefullt. Arbetet kring demokrati och mänskliga rättigheter, som är ett av grunduppdragen i lärande miljö, är betydande i det långsiktiga förebyggande arbetet. Som stöd i arbetet finns ett nationellt center mot våldsbejakande extremism; CVE. Stödtelefon för yrkesverksamma via nationella center mot våldsbejakande extremism: telefon 08-527 44 290, 9–15 helgfria vardagar.

## **Hatbrott**

Hatbrott är ett kriminellt uttryck för intolerans. Hatbrottsstatistiken innefattar hatbrott utifrån gärningspersonens motiv till etnisk bakgrund, religiös tro, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Läs mer på Brå - Hatbrott och Handlingsplan mänskliga rättigheter.

## **Brand**

Det är viktigt att alla skolbränder anmäls. Att anlägga en brand i en skola kan rubriceras som mordbrand.

## **Skadegörelse**

Rektor ansvarar för att och avgör om en skadegörelse på skolan ska polisanmälas.

## **Klotter**

Klotter är ett skadegörelsebrott som kan ge fängelse upp till sex månader. Det är viktigt att dokumentera klotter och bifoga i polisanmälan. Det är också bra att ange uppskattad kostnad. När skolan dokumenterat klotter är det viktigt att klottrets tas bort.

## **Bötning**

Bötning rubriceras i lagens mening som utpressning, försök till utpressning och olaga hot. Bötning kan vara bland de första stegen på en kriminell bana. Denna typ av brott ska skolan se mycket allvarlig på och anmäla.

## **Olaga intrång på skolor**

Skolan är ingen offentlig plats. Det innebär att utomstående personer inte har rätt att besöka skolan utan särskilt tillstånd. Det gäller även elever från andra skolor. Besökstillstånd lämnas av rektor. Om besökare inte lämnar skolan vid tillsägelse ska polisen kontaktas.

## **3.2 Skolans ansvar**

Skolans utgångspunkt är att brott och kriminalitet ska behandlas på samma sätt i skolan som i övriga delar av samhället. Skolan anmäler händelsen och polisen bedömer om eller när ett brott begåtts. Därför är skolans huvudregel att brottsliga händelser ska polisanmälas. Skolan gör en sammanvägd bedömning utifrån händelsens art, elevens ålder samt annan kunskap kring eleven innan en ev. anmälan till polisen görs<sup>9</sup>.

Om det råder tvekan om en polisanmälan ska göras, kontakta alltid polis. Ring 114 14 och begär att få bli kopplad till förundersökningsledare.

Fokus för anmälan ska vara på den handling som utförts och inte på personen som begått brottet. Skolan ska inte göra några utredningsåtgärder som kan ligga inom polisens verksamhet, då det kan riskera att störa en förundersökning. Skolan ska objektivt beskriva händelsen som föranleder anmälan, och i övrigt göra vad som föreskrivs enligt skollag, plan mot kränkande behandling och övriga handlingsplaner<sup>10</sup>.

---

<sup>9</sup> Polismyndigheten & Skolverket (1999): Ska vi ringa polisen? Vad händer när en elev begår en handling på skolan som kan uppfattas som ett brott.

<sup>10</sup> Ibid

Problematisera även ärenden som polisanmäls (eller där en fundering om polisanmälan bör göras) med kommunpoliserna om individen/individerna ska lyftas upp i SSPF-forumet<sup>11</sup>.

### 3.2.1 Skolans stöd vid brott

Skolan har ansvar för att i det fortsatta elevvårdande arbetet med de inblandade parterna förhålla sig professionellt och neutralt. De inblandade ska kunna fortsätta sin skolgång på bästa sätt, och skolan måste hantera att;

- Offer och gärningsperson kanske är kvar i samma klass, på samma skola.
- Det finns behov av att bearbeta brottets konsekvenser.
- Det finns en konflikt mellan offer och gärningsperson.
- Andra personer i skolan har blivit påverkade av händelsen.

## 4 Övrigt

### 4.1 Barnrättsperspektivet

Denna riktlinje utgår från barnets bästa. Ett snabbt och konsekvent agerande från skolans, polisens och socialtjänstens sida är oerhört viktigt för det enskilda barnets säkerhet i sådana situationer som detta dokument behandlar.

### 4.2 Frågor om innehållet i denna handbok

Om du har frågor om innehållet i denna handbok, är du välkommen att kontakta:

***Stefan Hellberg***

Koordinator  
Sektor lärande  
Ulricehamns kommun

Telefon: 0321 59 50 42  
Mobil: 076 643 50 42  
E-post: [stefan.hellberg@ulricehamn.se](mailto:stefan.hellberg@ulricehamn.se)  
Besöksadress: Höjdgatan 3  
Postadress: 523 86 Ulricehamn

---

<sup>11</sup> SSPF: Samverkansforum där Skola, Socialtjänst, Polis och Fritidsområdet medverkar.